

Anti Pest protocol

(incl. zilveren en gouden weken afspraken)

Inhoud

Inleiding

1.0 Wat is pesten?

1.1 Hoe wordt er gepest?

1.2 De gepeste leerling

1.3 De pester

1.4 De meelopers en de andere leerlingen

2.0 Aanpakken van pesten

2.1 Preventieve maatregelen

2.2 Notities over pestgedrag in ParnasSys en het kindplan

2.3 De vijfsporenaanpak

2.4 Het stappenplan na melding van pesten in de onderbouw

2.5 Het stappenplan na melding van pesten in de midden- en bovenbouw

3. Bijlagen

3.1 Voorbeelden van afspraken

3.2 Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

3.3 Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

3.4 Leidraad voor gesprekken met ouders

3.5 Formulier voor de pester: Oeps dat ging even mis

3.6 Registratieformulier gedragsincident - uitgebreid

3.7 Kindplan formulier

Inleiding

Op Klein Amsterdam geven we onderwijs in een veilige omgeving waarbinnen ieder kind de ruimte krijgt om in zijn eigen tempo en op zijn eigen niveau te leren. Een veilig gevoel is voor het welbevinden van ieder kind van het allergrootste belang. Alleen in een veilige omgeving zal een kind nieuwe uitdagingen aan durven gaan. Het is, anders gezegd, de basis van waaruit het kind zich optimaal kan ontwikkelen en kan leren. Hoe we zorgen voor deze veilige omgeving, is beschreven in ons [Veiligheid- en gezondheidsplan](#).

Respect, veiligheid en verantwoordelijkheid zijn op Klein Amsterdam belangrijke uitgangspunten. Op basis van deze uitgangspunten hebben wij heldere omgangsvormen en gedragsverwachtingen geformuleerd. Voorkomen is namelijk beter dan genezen. Wij leren onze leerlingen deze uitgangspunten, omgangsvormen en gedragsverwachtingen aan. Wij besteden hier 2 keer per jaar in de gouden en zilveren weken aandacht aan. Dit komt terug in ons projectonderwijs.

Soms gaat het mis. Wij streven ernaar om grensoverschrijdend gedrag vroegtijdig te signaleren, goed te registreren en effectief aan te pakken (zie hiervoor ook ons [Stappenplan ongewenst en grensoverschrijdend gedrag](#)).

Ook pestgedrag valt onder grensoverschrijdend gedrag. Dit protocol beschrijft meer in detail hoe we pestgedrag en pesten op Klein Amsterdam aanpakken. Hierin lees je wat wij onder pesten verstaan, hoe we omgaan met meldingen van pesten, wie betrokken is bij de aanpak, wat we eraan doen en hoe we hierover als school communiceren met kinderen en ouders.

1. Wat is pesten?

Voordat we in dit protocol nader ingaan op de problematiek rondom pestgedrag en het pesten, geven we eerst een korte omschrijving van pesten en maken we een vergelijking met plagen. Het woordenboek geeft onder meer de volgende beschrijving achter het begrip *pesten*: “treiteren” en “het leven zuur maken”. Dus op het eerste gezicht niet een positieve betekenis.

Om het begrip *pesten* verder te concretiseren, maken we een vergelijking met het begrip *plagen*:

Plagen

- Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan.
- Gaat soms gepaard met humor.
- Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk.

Pesten

- Gebeurt berekenend (kinderen weten vooraf goed, wie, hoe en wanneer ze gaan pesten).
- Er wordt bewust iemand gekwetst of gekleineerd.
- Het pesten gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd)

Op Klein Amsterdam spreken we van pestgedrag als het slachtoffer zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag, of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij pestgedrag zien we eigenlijk steeds een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen.

De belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter ervan. Het belemmert zowel de gepeste leerling als de pester en de andere betrokkenen in hun gezonde ontwikkeling. Onder pestgedrag verstaan we ook pesten via sociale media.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een groep waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden.

Wij nemen pestgedrag op onze school heel serieus, want wij willen een veilige school voor iedereen zijn. Alle betrokkenen, te weten het hele team van Klein Amsterdam, ouders en leerlingen, hebben samen de taak het pesten tegen te gaan. De leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van ons team, wanneer zij met pesten te maken krijgen.

1.1 Hoe wordt er gepest?

Bij pesten of pestgedrag onderscheiden wij het volgende:

- Verbaal: onder andere vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes, online.
- Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren, bijten, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, opzettelijk ruw doen bij de gymles, pootje haken, net iets te hard aanstoten in het voorbij lopen.
- Achtervolgen: opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten, opwachten na schooltijd.
- Uitsluiten: doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes, buitensluiten bij groepsopdrachten, niet laten deelnemen aan spel.
- Afpakken en vernielen: van bijvoorbeeld kledingstukken, tas of schoolspullen, kliederen op andermans spullen, beschadigen van eigendommen.
- Afpersen: dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling(en) te doen.

1.2 De gepeste leerling

Sommige kinderen en volwassenen lopen meer kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Kinderen worden pas gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te maken, dus in onveilige situaties. Een kind dat wordt gepest, praat er op school of thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn: schaamte, angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten, het probleem lijkt onoplosbaar en/of het idee dat het niet mag klikken.

1.3 De pester

Pesters lijken vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Innerlijk zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben. Wij noemen een paar veel voorkomende:

- Problematische thuissituatie
- Strijd om de macht in de groep
- Sfeer binnen de groep: jaloezie, in een goed blaadje willen komen bij de leerkracht of groepsleden
- Aansluiting bij een bepaalde groep willen hebben
- Gevoel van incompetentie

- Gemis van gevoel van autonomie/controle en zelf slachtoffer van pestgedrag geweest.

1.4 De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn kinderen of volwassenen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden. Ze denken in populariteit mee te liften met de pester.

Verder kunnen kinderen meedoen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste kinderen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze geen hulp inschakelen, of in de bres springen voor het slachtoffer.

2. Aanpakken van pesten

Pesten is voor ons onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie en aanpak vanuit de school. Daarom hebben wij met ons team een veiligheidsplan opgesteld.

2.1 Preventieve maatregelen

Klein Amsterdam biedt vele manieren om aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te werken. Er wordt zowel op groeps- als individueel niveau aandacht besteed aan het welbevinden van de leerlingen.

Dagelijks worden kringgesprekken gevoerd waarbij aandacht is voor overeenkomsten en verschillen, meningen, gedachten, gevoelens, reflectie en evaluatie van processen, en gedragingen die we in de groep en daarbuiten waarnemen.

We voeren activiteiten uit waarbij onderlinge samenwerking wordt gestimuleerd in diverse samenstellingen. Ook hebben we aandacht voor kwaliteiten, talenten, eigenschappen, werkpunten en het leren van en met elkaar.

De eerste pedagoog (van onze pedagogische benadering Reggio Emilia) zegt dat kinderen veel van elkaar kunnen leren: ontdekken elkaars gedachten, vormen een beeld van zichzelf en van andere kinderen en ontdekken dat ze juist door onderlinge verschillen elkaar kunnen verrijken.

Het team op Klein Amsterdam zet preventief in op de gouden afspraken aan het begin van het schooljaar en er is regelmatig overleg tussen het onderwijsteam en de overige teamleden. Ook is er in de projecten ruime aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling.

Onze werkwijze

- Het team is op de hoogte van de verschillende stappen en handelen daar naar. Wanneer kinderen vaker bij incidenten betrokken zijn, zet de leerkracht een notitie in het leerlingvolgsysteem (LVS) en stelt de intern

begeleider op de hoogte.

- De school heeft een interne vertrouwenspersoon en een antipestcoördinator.

De eerste twee weken na de zomervakantie noemen wij 'De gouden weken'. De eerste week na de grote wintervakantie is 'De zilveren week'. In deze weken wordt extra aandacht besteed aan de groepsvorming, omdat na een lange(re) vakantie de onderlinge verhoudingen in een groep weer opnieuw in beweging gebracht kunnen worden.

- Elke leerkracht bespreekt in het begin van het schooljaar de algemene afspraken en gouden afspraken in de groep. (Zie bijlage I). De leerkracht en zijn / haar basisgroep kunnen de gewenste omgangsvormen ook zelf samenstellen
- Het onderling plagen en pesten wordt hierbij apart genoemd. Er wordt duidelijk verteld dat pesten altijd gemeld moet worden door iedereen die het opmerkt. Dit wordt niet als klikken beschouwd, maar als hulp bieden of hulp vragen
- Vanaf leerjaar 3 bespreekt de leerkracht de sociale veiligheid met de groep, eerder is ook mogelijk.

Cyberpesten

In de bovenbouw wordt aandacht besteed aan het cyberpesten, middels Media Masters.

IEP (hart)

Vanaf leerjaar 3 wordt door de kinderen jaarlijks digitaal de IEP LVS lijst ingevuld. De uitslagen worden door groepsleerkrachten bekeken en daarna besproken bij een groepsbespreking met de intern begeleider.

Vervolgstappen n.a.v. pestgedrag, veiligheidsthermometer

De uitslag van de IEP en de eigen analyse van de volgglijsten sociaal-emotionele ontwikkeling voegen de groepsleerkrachten samen. Hieruit worden conclusies getrokken en vervolgstappen opgesteld, bijvoorbeeld waar aan gewerkt wordt de komende periode en welke kinderen extra ondersteuning nodig hebben. Indien nodig wordt in samenspraak actie ondernomen, zoals een bespreking in de interne en extrne kindbespreking en/of met ouder(s)/verzorger(s) en het kind.

2.2 Notities over pestgedrag in Parnassys en het kindplan

Elke leerkracht maakt bij pest incident van een leerling een notitie in ParnasSys en meldt dit bij de intern begeleider.

De notitie In Parnassys gaat als volgt:

- Ga naar leerling
- Maak nieuwe notitie aan
- Kies categorie: Pest Incident.

2.3 De vijfsporenaanpak

De school heeft zich verbonden aan de vijfsporenaanpak (van Bob van der Meer). Dit houdt het volgende in:

1. Algemene verantwoordelijkheid van de school

- School zorgt dat de directie en de teamleden voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen, en de aanpak van pesten in het bijzonder.
- School werkt aan een duidelijk beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is
- Leerkrachten geven het goede voorbeeld.

2. Bieden van steun aan de leerling die wordt gepest

- Probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt (is)
- Er is overlegd over mogelijke oplossingen.

3. Bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van het kind met zijn/ haar gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Hulp bij verandering van gedrag.

4. Betrekken van de andere kinderen bij het probleem

- Leerkracht bespreekt met de groep het pesten en benoemt indien nodig de rol van alle leerlingen hierin
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en over hoe de

groep kan bijdragen aan een verbetering van de situatie

- Leerkracht komt hier in de weken erna -zo nodig regelmatig- op terug.

5. Bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- School werkt samen met de ouders om pesten aan te pakken
- School geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- School verwijst de ouders zo nodig naar externe hulpverleners, zoals bijvoorbeeld naar de ouder-kindadviseur (OKA) van het ouder-kind team (OKT).

2.4 Het stappenplan na melding van pesten in de onderbouw

Een belangrijk verschil met de oudere kinderen, is dat kleuters in de onderbouw nog aan het begin staan van hun ontwikkeling op het gebied van het verwerven van hun sociale vaardigheden.

Kleuters moeten leren wat hen blij of verdrietig maakt, wat zij kunnen doen als zij geplaagd worden, hoe zij ruzies kunnen bijleggen, hoe zij vrienden en vriendinnen kunnen maken, welke afspraken er gelden, hoe zij kunnen samenwerken, enz.

De leerkracht begeleidt de kinderen gedurende de schooldag intensief in dit ontwikkelingsproces en zal zelf signaleren wanneer plagerijen dreigen te ontaarden in pesten. In dat geval, of als zij van ouders hoort dat er gepest wordt, wordt er gehandeld volgens onderstaand stappenplan:

Stap 1 (week 1)

Wanneer er sprake is van pesten, voert de leerkracht een gesprek met de ouders van het gepeste kind. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.

De leerkracht stelt de leerkrachten van de onderbouw op de hoogte.

In de groep worden de volgende zaken ingezet: spiegelverhaal/pedagogisch verhaal ev. 'plenaire' opmerkingen als 'wij zijn allemaal vriendjes', 'samen spelen, samen delen'.

De leerkracht is alert op situaties rond de betreffende kinderen.

Ook brengt de leerkracht de ouders van de kinderen die pesten op de hoogte en -indien van toepassing- het team, de buitenschoolse opvang en de organisatie van naschoolse activiteiten (met het verzoek extra op de kinderen te letten). De leerkracht registreert via een registratieformulier.

Stap 2 (week 2)

Wanneer de in stap 1 ingezette maatregelen niet voldoende werken, worden tijdens een spiegelverhaal zaken meer expliciet benoemd: 'Het is niet fijn, dat...'. Als het nodig is, vindt met de betreffende kinderen een persoonlijk en concreet gesprek plaats: 'Kijkt hij blij?' Opnieuw wordt de nadruk gelegd op het feit dat

wij allemaal vrienden zijn van elkaar en dat wij alles samen doen.

Ouders en eventueel andere betrokkenen worden hierover geïnformeerd. Er wordt een afspraak gemaakt voor over een week om het proces te evalueren en eventueel voort te zetten. Ook dit wordt geregistreerd op het formulier gedragincident of op het uitgebreide registratieformulier.

Stap 3 (week 3)

De leerkracht gaat na week 2 nauwkeurig na of er iets is veranderd. Via een spiegelverhaal blikt de leerkracht met de kinderen terug. Ouders horen wat er is ondernomen en hoe het heeft gewerkt. Wanneer er geen verbetering is, wordt overgegaan naar stap 4. Er wordt een uitgebreid registratieformulier ingevuld. In de tussentijd blijft de leerkracht voortdurend herhalen hoe het moet, dit om de verkeerde gewoontes te doorbreken.

Stap 4 (week 3 of 4)

Het gepeste kind krijgt helpers. Samen met de intern begeleider wordt een groepsplan gemaakt en afspraken worden vastgelegd. Er wordt een afspraak gemaakt een week later om het proces te evalueren, bij te stellen of/en eventueel voort te zetten.

Stap 5 (week 4 en/of 5)

Het groepsplan wordt uitgevoerd. De leerkracht en helpers (kinderen die om het gepeste kind heen staan) evalueren aan het eind van week 4 opnieuw via het verhaal hoe het gaat. Er vindt een gesprek met de betrokken ouders plaats. Is er sprake van verbetering en zijn na 2 weken de doelen van het groepsplan behaald, dan wordt het plan afgesloten. Indien e.e.a. niet is verbeterd of juist verslechterd, volgt stap 6.

Stap 6 (week 5)

Er vindt een groot overleg plaats, waarbij de kleuterleerkracht, de intern begeleider en betrokken ouders aanwezig zijn. Eventueel wordt ook het Schoolondersteuningsteam hierbij uitgenodigd. (Het Schoolondersteuningsteam bestaat uit: de directie, de intern begeleiders, de ouder-kindadviseur, de schoolverpleegkundige. Er worden afspraken gemaakt voor een individueel traject binnen school, of er wordt externe hulp ingeschakeld. Er wordt een evaluatiedatum afgesproken. Alle afspraken worden beschreven in het uitgebreide registratieformulier.

Stap 7

Als al het bovenstaande niet het gewenste effect heeft, wordt het protocol 'grensoverschrijdend gedrag' (zie [hier](#)) ingezet. De betrokken ouders worden geïnformeerd. Ook nu weer wordt e.e.a. vastgelegd op het uitgebreide registratieformulier.

2.5 Het stappenplan na melding van pesten in midden- en bovenbouw.

Wanneer kinderen ruzie met elkaar hebben en/of pesten, proberen zij er eerst zelf uit te komen. Als een kind ervaart dat er hulp nodig is van een volwassene voor het oplossen van een incident, legt het kind dit voor aan de leerkracht. Op het moment dat een leerkracht ziet dat er gepest wordt of een kind, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag, worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft afzonderlijke gesprekken met het kind (kan ook meervoud zijn) dat pest (de pester) en het kind dat wordt gepest (de gepeste, zie leidraad voor gesprek in bijlage 3.2).

Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.

Stap 2

De leerkracht heeft een gesprek met pester en gepeste samen. Het probleem wordt helder en duidelijk geformuleerd. In het gesprek met beide partijen worden concrete afspraken voor de komende week gemaakt, om het pestgedrag tegen te gaan/te stoppen.

Wanneer er meer kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag, zal de leerkracht hier met de hele groep aandacht aan besteden. Ouders en eventueel andere betrokkenen worden hierover geïnformeerd. De leerkracht legt vast op het formulier pestincident in LVS.

Er wordt een afspraak gemaakt om over een week het proces te evalueren en eventueel voort te zetten. Vervolgens worden eerst de ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte gesteld en daarna eventuele betrokken partijen. Ook dit wordt beschreven op het formulier gedragsincident of op het uitgebreide registratieformulier.

Stap 3 (week 1)

De leerkracht observeert in de week die daarop volgt nauwkeurig of afspraken worden nageleefd. Na één week vindt een eerste evaluatie plaats met de kinderen.

Is het pestgedrag gestopt? Dan stopt het stappenplan. Er wordt een terugkoppeling gegeven aan de ouders en eventueel andere betrokken partijen. Indien er geen of onvoldoende verbetering is, wordt overgegaan naar stap 4. Ook dat wordt teruggekoppeld aan ouders. Opnieuw wordt er vastgelegd op het formulier gedragsincident of op het uitgebreide registratieformulier.

Stap 4

Als de situatie in de eerste week niet verbetert, wordt er in samenspraak met de intern begeleider een plan gemaakt. Ook kan er een zogenaamde steungroep gevormd worden: een groep van ongeveer 5 kinderen (gekozen door de gepeste leerling), die wordt uitgenodigd om verantwoordelijkheid te nemen voor het groepsklimaat. Samen bedenken de kinderen acties om het gepeste kind te steunen. Betrokken ouders worden geïnformeerd en afspraken worden vastgelegd in het formulier gedragsincident of in het uitgebreide registratieformulier. Er wordt een afspraak gemaakt voor over een week om het proces te evalueren en eventueel voort te zetten.

Stap 5 (week 2 en 3)

Leerkracht en steungroep zien erop toe dat eerder gemaakte afspraken worden nagekomen. Regelmatig wordt opnieuw geëvalueerd met de leerkracht, de intern begeleider, de pester, de gepeste en steungroep. Is er sprake van verbetering en zijn na 2 weken de doelen van het groepsplan behaald, dan wordt het plan afgesloten. Indien niet verbeterd, of juist verslechterd: stap 6 volgt.

Stap 6 (week 4)

Er vindt een groot overleg plaats zonder de betrokken kinderen, waarbij de leerkracht, de intern begeleider, de directie en betrokken ouder(s)/verzorger(s) aanwezig zijn. Eventueel wordt ook het Schoolondersteuningsteam hierbij uitgenodigd (dit team bestaat uit: de directie, de twee interne begeleiders, de ouder-kindadviseur, de schoolverpleegkundige). Er worden afspraken gemaakt voor een individueel traject binnen school of er wordt externe hulp ingeschakeld. Er wordt een evaluatiedatum afgesproken. Alle afspraken worden geregistreerd op het uitgebreide registratieformulier.

Stap 7

Als al het bovenstaande niet het gewenste effect heeft, wordt het protocol 'grensoverschrijdend gedrag' ingezet (zie [hier](#) voor meer informatie). De betrokken ouders worden geïnformeerd. Ook nu weer wordt het een en ander geregistreerd op het uitgebreide registratieformulier.

3. Bijlagen

3.1 Voorbeelden voor tien 'gouden afspraken' voor in de basisgroep

1. We zijn vriendelijk voor elkaar.

2. We accepteren elkaar zoals we eruit zien, anders zijn is leuk.
3. Iedereen mag meedoen.
4. Iedereen helpt mee de sfeer zo te krijgen en te houden dat iedereen zich prettig voelt.
5. We respecteren elkaars of andermans eigendommen.
6. We laten iedereen in hun waarde, we gebruiken geen scheldwoorden of bijnamen.
7. Een fout maken kan gebeuren, we maken allemaal fouten.
8. Als je iets dwars zit, praat je erover met degene om wie het gaat.
9. Bij een ruzie probeer je er eerst samen uit te komen. Lukt het niet, dan ga je naar de leerkracht of BSO medewerker.
10. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht of aan de BSO medewerker. Dat is dan geen klikken!

Voorbeeld voor vijf aanvullende gouden afspraken in de groep

1. Iedereen hoort erbij. Anders zijn is leuk.
2. Iedereen draagt zorg voor de goede sfeer.
3. Je kunt altijd hulp vragen bij plagen (dat is geen klikken).
4. Andermans spullen zijn net zo belangrijk als die van jezelf.
5. Bij "stop" houdt het ook echt op.

3.2 Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Het doel van dit gesprek is:

- Verzamelen van informatie: een beeld krijgen van wat er is gebeurd
- Geven van informatie: aan de leerling die gepest wordt over de stappen die al zijn genomen en die nog zullen volgen.
- Maken van een stappenplan samen met de gepeste. Hierin staat wat hij of zij zelf gaat doen: waar wil degene aan werken?

Feiten weergeven

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er kinderen die jou weleens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren.
Maak een vervolgafspraken.

De leerkracht let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert het kind met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn/haar gevoelens en hoe maakt hij/zij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen richting de pester?

Geef de kinderen de tijd om te antwoorden (vul het niet alvast zelf in) Gepeste kinderen lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er dan een gevoel in henzelf dat bevestigt dat de pester gelijk heeft. Besteed hier aandacht aan, want niemand kan een ander “klein maken” zonder diens toestemming!

3.3 Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is:

1. leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
2. achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
3. schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

N.B.: Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is.
- Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het
- persoonsgericht, bijvoorbeeld: “Je hebt de muts van Piet verstopt. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent!” :
- Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren. ▪ relatiegericht:
- Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld: “Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt”. Zeg nooit: “Je bent heel gemeen!”
- Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is specifiek blijven:
- Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als ‘altijd’, ‘vaak’ en ‘meestal’. Kritiek wordt vaak algemeen.

Veranderingsgericht:

- Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.
- Maak een vervolgspraak.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Enzovoort.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen?

Ook hier geldt: Geef de kinderen de tijd om te antwoorden (vul het niet alvast zelf in)!

Pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

3.4 Leidraad voor gesprekken met ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met je kind open, blijf in gesprek met jouw kind B. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouder(s)/verzorger(s) van de pester(s) om het
- probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op school kun je het beste direct met de leerkracht bespreken D. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- Stimuleer jouw kind tot het beoefenen van een teamsport
- Steun jouw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van jouw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak jouw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan jouw kind
- Stimuleer jouw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van je kind
- Maak jouw kind duidelijk dat je achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouder(s)/verzorger(s) van het gepeste kind serieus
- Stimuleer jouw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer jouw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer jouw kind voor anderen op te komen
- Leer jouw kind voor zichzelf op te komen.

3.5 Formulier voor de pester:
Oeps dat ging mis

 Oeps dat ging mis	
Datum van vandaag	
Mijn naam	
Mijn groep	

Wat is er gebeurd?	
Hoe kwam dat?	
Wat deed jij?	
Waarom deed jij het?	

Wie had last van jouw gedrag en waarom?	
Handtekening ouder:	

3.6 Registratieformulier gedragsincident - uitgebreid

Dit formulier bevat de gegevens van de gepeste leerling.

 Registratieformulier gedragsincident	
Achternaam	
Voornaam	
Adres	

Postcode en woonplaats	
Telefoon	
Geboortedatum	
Naam groepsleerkracht	

Klacht ingebracht door gepeste leerling. Ouder gepeste leerling/collega/medeleerling/directie /...	
--	--

Klacht gericht tegen:

Gegevens pester(s)/meelopers

Achternaam	
Voornaam	

Precieze omschrijving pestgedrag

[wat/hoe, waar, wanneer, hoe lang al]

Omschrijving gevolgen van pesten voor gepeste leerling

[Waar heb je vooral last van? Wat voor effect heeft het pesten op jou?]

Gemaakte afspraken met datum

Wat wil je dat er gebeurt op school?
Wat verwacht je van jouw leerkracht/directie?
Wat moeten de pesters/meelopers doen/laten?
Wat kunnen de kinderen in de groep/groepgenoten voor je
doen? Wat wil jij zelf doen?
Wat vraag je van je ouders?]

Andere wensen van de ouders van de gepeste leerling

- Begeleiding gepest kind door interne begeleider/leerlingbegeleider/schoolmaatschappelijk werk
- verwijzing pester/meeloper naar externe....
- bemiddeling door de school tussen ouders gepeste leerling en ouders, pesters
- hoor en wederhoor door de schoolleiding met sancties naar de pesters/meelopers*
- klacht indienen bij bestuur omdat de school onvoldoende doet tegen pesten*
- formele mediation tussen school-ouders omdat de school onvoldoende doet tegen pesten*

- klacht indienen bij klachtencommissie omdat de school onvoldoende doet tegen pesten*
- aangifte doen van strafbaar pestgedrag*
- anders, namelijk.....

*Begeleiding door de vertrouwenspersoon hierbij ja/nee

Ondernomen acties

Datum	Actie	Actor/wie	Resultaat	Gecheckt door

Voor akkoord

Plaats	
Datum	
Handtekening gepestekind	
Handtekening ouders gepeste kind	
Handtekening anti-pestcoördinator	

3.7 Kindplan formulier

KINDPLAN

Algemeen

Naam kind	
Basisgroep	
Naam leerkracht	
Ingevuld samen met	
Datum	

Doel	Ondersteuning	Planning
Nu weet/kan ik al		
Doel: straks wil ik weten/kunnen		
Om dat te bereiken ga ik		
De leerkracht helpt mij door		
Mijn ouders helpen me door		
Een vriendje of iemand anders die mij kan helpen		
Materialen en andere hulpmiddelen die mij helpen		

Evaluatie

Datum	
Wie evalueert	

Hoe weten we dat het doel bereikt is? Wat merken, zien of horen we dan?	
Uitkomst van evaluatie	
Hoe verder	